

Rantakankaan koulun henkilökunnan kannanotto alakouluverkon eri vaihtoehtojen esittelyyn

Henkilöstöinfossa 20.5. 2026 sivistysjohtajan esittelemä suunnitelma alakouluverkon hajauttamisesta oli pöyristyttävä. Pääpiirteissään siinä luokat 1-2 käyvät koulua omalla kylällä, kunnan kaikki 3.-4.- luokat kulkevat Kestilässä ja luokat 5-6 siirretään Pulkkilaan. Pieniä variaatioita esityksessä oli, mutta kaikkia yhdistävä tekijä oli alakoulun pirstaleisuus. Yläkoulun sijaintiin esityksessä ei otettu kantaa. Lukion yhtenä mahdollisena sijaintikylänä esitettiin Kestilää. Myös yläkoulun ja lukion sijainnit tulisi ratkaista ja päättää osana koko kouluverkkoa.

Sivistysjohtaja pohjusti suunnitelmaa talouden näkökulmasta, mutta pedagogisesti kestäviä perusteluja emme saaneet. Kokonaisvaltaisen kasvun, kehityksen ja laadukkaan pedagogiikan näkökulmasta voidaan todeta, että lapsen normaali kasvu ja kehitys edellyttävät pysyvyyttä ja jatkuvuutta ilman useita isoja muutoksia. Tässä esityksessä oppilaille tulee koulupolun varrella liikaa pirstaleisuutta, kun kylät, koulurakennukset, henkilökunta ja kaverit vaihtuvat vuoden tai kahden välein. Erityisesti vahvemman tuen tarpeisten lasten koulunkäynnissä jatkuvuus on opetuksen laadun, turvallisuuden tunteen ja oppimisen edellytys. Tutun aikuisen – opettajan tai ohjaajan - merkitys näille oppilaille on suuri. Neurokirjon lapsille esitetyn kaltaiset muutokset olisivat pahimmillaan sietämättömiä. Vaarana on, että kouluakäymättömyys lisääntyy ja sitä kautta syrjäytymisriski kasvaa. Koulupolkua tulisi päinvastoin eheyttää, ei näin rikkoa.

Toteutuessaan suunnitelma voisi johtaa tilanteeseen, että saman perheen peruskoululaiset käyvät kukanenkin koulua neljällä eri kylällä ja vuoden parin päästä vaihdetaan kouluja. Kuinka käy kummioppilas- ja oppilaskuntatoiminnan, kerhojen, harrastusten, hammaslääkärikäyntien, yhteisten urheiluvälineiden yms. arkisten kouluasioiden käytännön organisoinnin kanssa? Myös kodin ja koulun, vai pitäisikö sanoa koulujen, yhteistyö käy haastavaksi.

Segregaatio lisääntyy. Yhteistyö eri ikäisten kanssa heikkenee, jos oppilaat on keskitetty ikäluokittain eri kylille. Vahvempaa tukea tarvitsevien integraatio yhteistyöluokkiin/kotiluokkiin ei toteudu, jos erityisluokat keskitetään. Vahvan tuen oppilaan olisi opiskeltava kaikki oppiaineet, myös taito- ja taideaineet, erityisluokassa, vaikka pystyisi opiskelemaan ne omassa yhteistyöluokassaan, jos se sijaitsee samassa koulussa ja ryhmäkoot pysyisivät enimmillään 20. Tätä suurempiin ryhmiin vahvan tuen oppilaan integroituminen on vastoin lakia. Oppilaskohtaisia tukitoimia saavia oppilaita voi ryhmässä olla enintään 5.

Tiedonsiirtoon ja yksityisyyden suojaan liittyvät haasteet ja riskit lisääntyvät. Oppilaan tietosuojan kannalta on tärkeää, että tieto siirtyy vain välttämättömille henkilöille. Tässä mallissa tiedonsiirrot ja tiedonsiirtopalaverien määrää moninkertaistuisi.

Kuljetusten resurssivaatimukset lisääntyvät, mikä vääjäämättä aiheuttaa huomattavan nousun kuljetuskustannuksiin. Kunnan kaikista oppilaista tulisi kuljetusoppilaita jo alakoulun aikana. Kuljetuksiin käytetty kokonaisaika lisääntyy, kun oppilaita kuljetetaan eri kylien välillä edestakaisin. Onko ylipäättään mahdollista järjestää kuljetuksia niin, että jokainen koululainen on oikeassa paikassa oikeaan aikaan lain säätämässä aikarajoissa? Kuljetuskustannusten määrä tulisi ainakin laskea ensin. Lisäksi tulisi laskea, kuinka pitkiä aikoja alakoululaiset tulisivat istumaan kuljetuksissa. Tätä ei voida laskea sivistysjohtajan esittämällä tyypillisillä koulumatka-ajoilla, vaan se on laskettava jokaisen oppilaan kohdalla erikseen. Huoltajille lähetetyssä kyselyssä huoltajat arvioivat, että koulun vaihtaminen olisi ajankohtaista aikaisintaan 6. luokalla. Tuolloinkin olisi luontevaa, että 6. luokkalaiset siirrettäisiin valmiiksi yläkoulun yhteyteen, mikäli heidät täytyy jonnekin siirtämällä siirtää, jotta koulun vaihtoja tulisi mahdollisimman vähän.

Suunnitelman tavoitteena on vähentää opetusryhmiä kasvattamalla ryhmäkokoja. Toisiko tämä todellisia säästöjä pidemmällä tähtäimellä vai käykö niin, että tämän hetken säästöllä tuotetaankin hallitsemattomampia kuluja tulevaisuudessa? Ryhmien väheneminen vähentää opettajien määrää, mutta isoissa ryhmissä oppilaiden tuentarpeet lisääntyvät, kun opettajalla on koko ajan vähemmän aikaa vastata yksilöllisiin tarpeisiin. Vahvempi tuki maksaa aina enemmän. Vaikka ikäryhmät pienenevät ja oppilasmäärät laskevat, tulisi huomioida, että tuentarpeet suhteellisesti kasvavat. Neurokirjon lasten määrä lisääntyy ja he tarvitsevat yksilöllistä tukea, selkeitä rutiineja ja pysyvyyttä. Pidemmille matkoille he voivat tarvita myös yksilöllisiä kuljetusratkaisuja. Ei vain voi tuijottaa pelkkää oppilasmäärää. Näillä suunnitelluilla muutoksilla kokonaistaloudellisuutta heikennetään.

Henkilöstön kannalta työyhteisöjen vaihdot heikentävät työn jatkuvuutta sekä työn mielekkyyttä. Toimipisteissä henkilökunnan väheneminen huonontaa kollegiaalista yhteistyötä vastoin sivistysjohtajan kommenttia. Eläköitymisillä näitä säästötoimia ei voida toteuttaa, sillä eläköityviä ei tällä hetkellä ole.

26.5.2026 Siikalatvan kunta on julkaisut lausunnon, jossa se ottaa kantaa Työ- ja elinkeinoministeriön kolmeen päätavoitteeseen, joissa mainitaan mm. alueiden elinvoiman vahvistuminen, osaavan työvoiman saatavuuden paraneminen sekä ilmastotavoitteiden saavuttamisen edistäminen. Alakoululaisten kускаaminen päivittäin ristiin rastiin ympäri kuntaa ei edistä ilmastotavoitteiden saavuttamista, alueen elinvoiman vahvistumista tai osaavien opettajien saatavuutta. (Yksilöllisen tuen tarve oppilailla kasvaisi, ja jo nyt on ollut haasteita kelpoisten erityis(luokan)opettajien saatavuudessa.)

Alakoulujen hajauttamissuunnitelmassa ei ole ajateltu kuntastrategian mukaisesti lasten ja lapsiperheiden hyvinvointia. Toteutuessaan tämä suunnitelma aiheuttaa luultavasti muuttoliikettä, mutta ei välttämättä toivottuun suuntaan! Huoltajille on

lähetetty kysely liittyen kouluverkkoon, mutta kuullaanko heitä oikeasti? Huoltajat kun vastasivat, että koulun vaihtaminen olisi ajankohtaista aikaisintaan 6. luokalla. Pedagogisesti ajateltuna tämä vaihtoehto olisi vähiten haitallinen, mutta olisi luontevaa, että 6. luokkalaiset siirrettäisiin tuolloin jo yläkoulun, ei johonkin alakouluun odottamaan siirtymistä yläkouluun. Toki huoltajille lähetetty kysely voidaan tulkita myös haluksi ajaa oppilaat ja perheet naapurikuntiin. Sitäkö päättäjät haluavat?

Rantakankaan koulun henkilökunta kokouksessaan 26.5.2026